

Monumentnummer*: 494868

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **18 november 1997**
Kadaster deel/nr **82876/159**

Woonplaats* **Wilp** Gemeente* **Voorst** Provincie* **Gelderland**

Locatiennaam **Wilp** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wilp	A			2908
Wilp	A			3020
Wilp	A			3021
Wilp	A			515
Wilp	A			2907
Wilp	A			1174
Wilp	A			514

*Omschrijving***

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. De compositie van de parkaanleg in landschapsstijl van Klein Noordijk is niet alleen afgestemd op het huis Klein Noordijk, maar is tot op heden ook georiënteerd op de aanleg van de aan de overzijde van de H.W. Iordensweg gelegen buitenplaats Groot Noordijk. Deze compositorische en visuele verwevenheid is deels uit de verwantschap van de toenmalige eigenaren van de beide buitenplaatsen te verklaren, maar berust voor een deel ook op de reeds bestaande aanleg van Noordijk, die als ondergrond voor de aanleg van Klein Noordijk werd gebruikt. De Topografische en Militaire kaart uit 1846 geeft een beeld van de aanleg van Noordijk zo'n 10 jaren voor de splitsing ervan in de buitenplaatsen Groot en Klein Noordijk. De kaart uit 1846 geeft aan, dat dit terrein ten oosten van de H.W. Iordensweg, waar Klein Noordijk zal ontstaan, reeds grotendeels bebost was volgens het patroon, dat in de huidige parkaanleg valt te onderkennen. Dit bos vormde de coulisse van een ruim gezicht vanuit het huis Noordijk in oostelijke richting, dat zich nog steeds over een door het genoemde bos omsloten weide uitstrekt. Laatstgenoemde weide werd bij de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aanleg van het park van Klein Noordijk iets vergroot en van een in ruime curven verlopende boszoom (thans beuk en eik, 19de-eeuws) voorzien. Aan de noordzijde werd een eveneens in een ruime curve verlopende oprijlaan aangelegd, die thans als 'achteruitgang' van Klein Noordijk dienst doet. Vanaf de voor(west-)zijde van het aan de ZO-hoek van deze weide gebouwde huis is er tot op heden een ruim gezicht over deze weide naar huis Groot Noordijk, waarbij de weide aan de oostzijde van Groot Noordijk de ruimtelijkheid van dit gezicht aanmerkelijk versterkt en waarbij de boszoom rondom deze weide als coulisse van dit gezicht dienst doet.

Bij de aanleg van het park werd een deel van het bos ten zuiden van het huis gekapt en werd een weide aan de zuidzijde van het terrein tot het huis doorgetrokken. Het hierdoor gerealiseerde gezicht vanuit het huis in zuidelijke richting wordt aan weerszijden door in deze tijd aangelegde boscoullissen (thans eik, beuk en naaldhout, 19de- en 20ste-eeuws) begrensd, die in een curve in zuidelijke richting uiteenzwenken. Langs de zoom van de westelijke boscoullisse werd de huidige nog bestaande oprit aangelegd. In deze weide ten zuiden van het huis enkele monumentale boomgroepen (eik en beuk, 19de-eeuws), die dieptewerking aan het gezicht verlenen. Het genoemde gezicht in zuidelijke richting strekt zich uit tot aan het Wolbospad.

Het belang van de gezichten vanuit het huis in het park in westelijke en zuidelijke richtingen komt in de architectuur en de vensterplaatsing en -indeling van het huis tot uitdrukking. Zo zijn de vensters van het huis aan deze zijde relatief groot van omvang en van een ongebruikelijke grote ruitsindeling voorzien en is de voordeur aan de westzijde eveneens geheel beglaasd. Bij de aanleg van het park werd in het bos ten oosten en noorden van het huis een ruim patroon van slingerpaden uitgezet, dat nog steeds bestaat, en werd het bos met nieuwe bomen en heesters beplant (thans beuk, eik, linde, plataan, naaldhout, Rhododendrons, 19de- en 20ste-eeuws). Aan de noordzijde van het huis werd een boomgaard en een moestuin aangelegd, die als open weiden bewaard zijn gebleven.

In het parkbos ten noorden van de boomgaard en de moestuin bevindt zich een ronde kom, die wellicht nog een restant vormt van de formele aanleg van Noordijk; op de Topografische Kaart van de Veluwe en Veluwezoom door M.J. de Man uit 1812 lijkt het plan van deze kom reeds te zijn aangegeven.

Vanaf het pad in het bosgedeelte van Klein Noordijk, dat zich vanaf het Wolbospad in westelijke richting vertakt is er een gezicht op een weide, die tot de historische aanleg behoort. Op deze plaats vormt de zuidzijde van het kadastrale perceel Wilp nr. A3 2860 de grens van de historische aanleg. In feite strekt zich dit gezicht eveneens uit op het ten noorden hiervan gelegen weiland (kadastrale perceel Wilp nr. A3 2860), waarin enkele solitaire eiken, maar dit gedeelte behoort niet (meer) tot de historische aanleg, omdat het compositorische verband tussen deze weide en de historische aanleg te onduidelijk (geworden) is.

De kleine neo-formele tuin direct aan de westzijde van het huis kwam in de jaren '90 van de 20ste eeuw tot stand en is voor de aanleg van ondergeschikte betekenis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument